

SLOVENSÁ
POĽOVNICKÁ
KOMORA

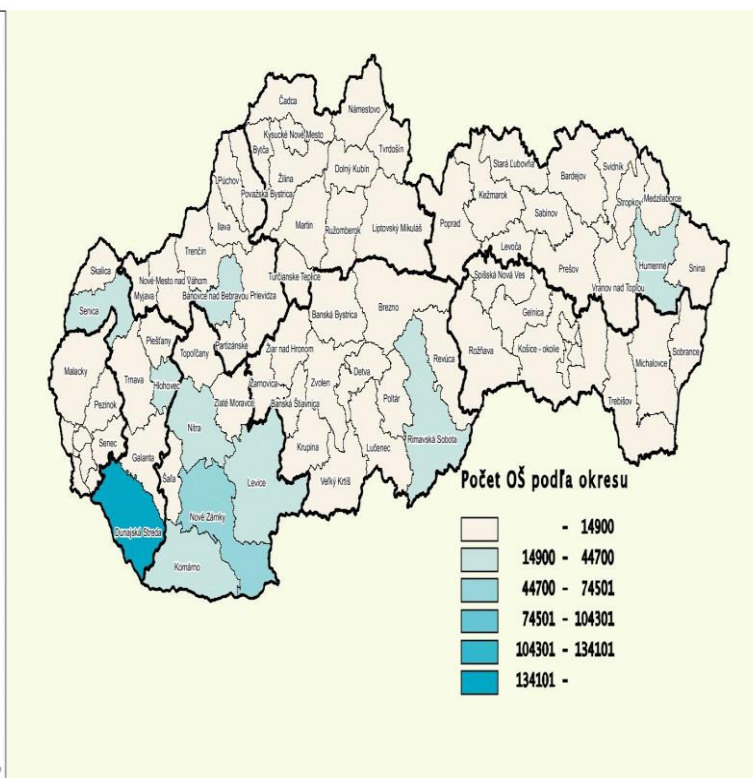
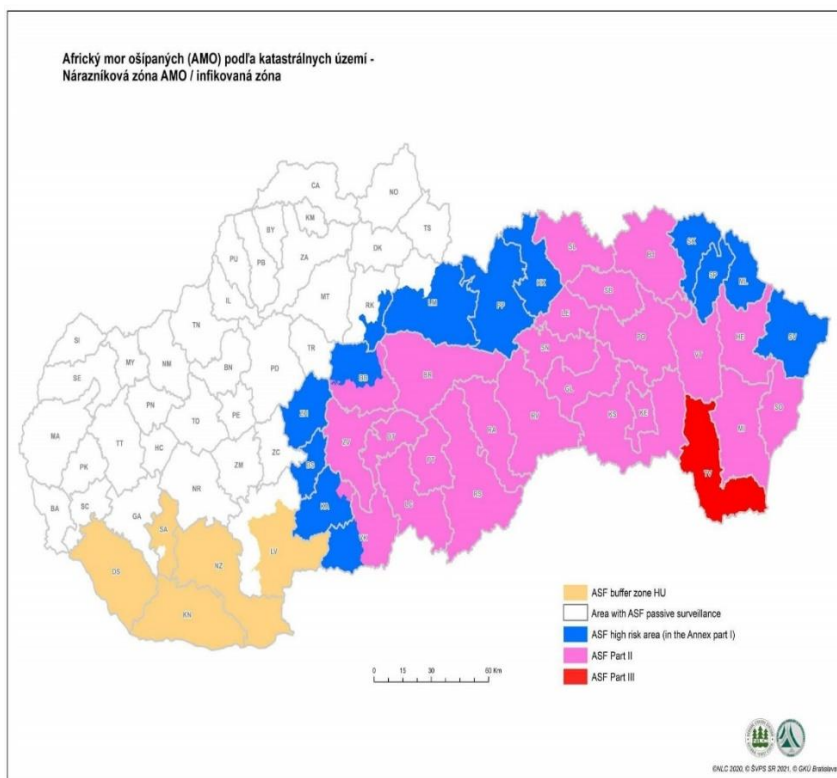
Ako znižovať denzitu diviačej zveri a zabrániť šíreniu AMO?

Metodické usmernenie pre užívateľov poľovných revírov.

Príroda obdarila diviačiu zver obrovskou reprodukčnou schopnosťou a obdivuhodnou adaptabilitou. Aby jej tieto vlastnosti nezačali škodiť, stanovila aj regulačné opatrenia ako sú nepriaznivé ročné obdobia, predátory vrátane človeka a ak to nestačí, nastupujú choroby ako je AMO.

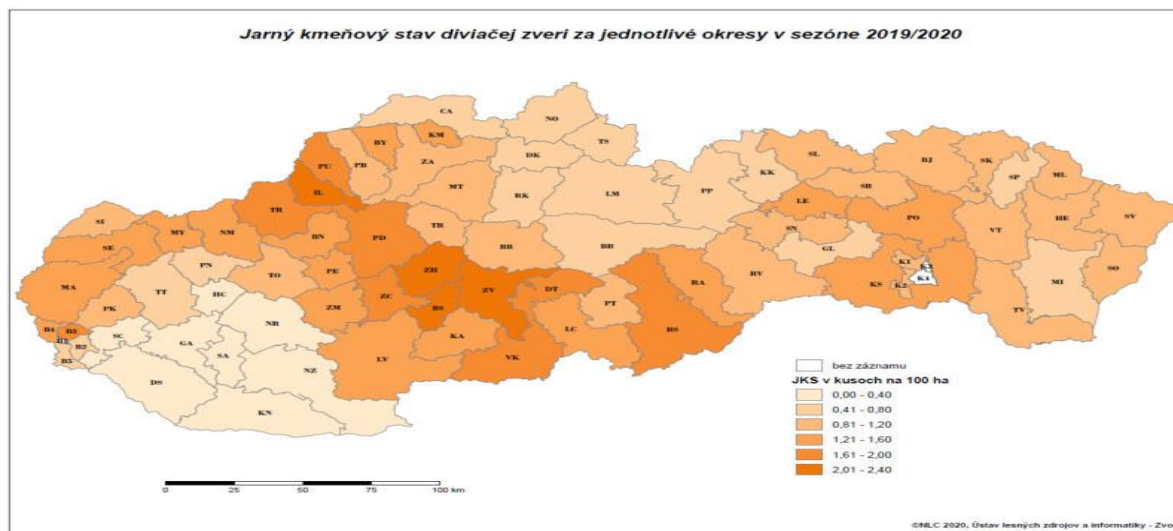
Prečo AMO musíme zastaviť?

- Lebo to, **čo dnes neulovíme, budeme zajtra zbierať uhynuté**
- Aby sa zabránilo obmedzeniam alebo úplnému zákazu lovu diviakov v infikovaných oblastiach
- Lebo vzhľadom k **ochoreniu sa môže značne znížiť populácia diviakov alebo dokonca môže aj vymiznúť**
- Lebo **AMO je vážnou hrozbou pre chovateľov ošípaných** s obrovskými ekonomickými stratami (priamymi aj nepriamymi)
- AMO môže ohroziť živobytie farmárov a produkciu bravčového mäsa s následným nedostatkom na trhu

Čo musíme spoločne vykonať aby sme šírenie AMO zastavili

- **Monitorovať zdravotný stav** voľne žijúcej zveri a v zásade hrať kľúčovú úlohu pri ochrane zdravia verejnosti a domácich zvierat.
- Uplatňovať predpísané opatrenia **biologickej bezpečnosti** pričom sa dodržiavajú pri manipulácii s uhynutými a ulovenými diviakmi opatrenia zabráňujúce šíreniu AMO.
- **Spolupracovať** s kompetentnými orgánmi hlavne poskytovaním hodnoverných údajov o stave populácie a podmienkach v poľovnom revíri.
- Aktívne prispievať k rýchlemu a zásadnému zníženiu hustoty populácie diviakov v oblastiach, ktoré ešte nie sú postihnuté chorobou, vrátane **intenzívneho lovu dospelých a nedospelých samíc**.
- **Nepodporovať reprodukčnú schopnosť diviakov** nesprávnym kŕmením počas celého roka
- **Vyhľadávať v poľovnom revíri uhynuté a choré diviaky** a predkladať z nich vzorky na laboratórne vyšetrenie
- Vypitvať uloveného diviaka v priestore určenom na opracovanie tiel v poľovnom revíri
- **Neškodne odstraňovať uhynuté diviaky** a vývrhy z poľovného revíru
- **Vyčistiť a vydezinfikovať zariadenie**, oblečenie, vozidlo po kontakte s uloveným alebo uhynutým diviakom, vždy pred odchodom z revíru
- **Dezinfikovať trofeje** vždy pred premiestnením z revíru
- **Vyhýbať sa návštevám chovov** domácich ošípaných
- **Aktívne informovať širokú verejnosť**

ŠVPS SR

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Biologické zásady manipulovania s diviakmi

Riziká

Africký mor ošipáných (AMO)
Vírus postihuje domáce ošipané a diviaky, je charakteristický vysokou, takmer 100 % úmrtnosťou vnímavých zvierat. Vírus AMO je v prostredí veľmi odolný. Šírenie AMO je možné zastaviť likvidáciou všetkých infekčných materiálov (zdrojov nákazy) z prostredia.

Diviak
Vírus AMO je prenosný priamym kontaktom s chorými alebo uhynutým zvieratom, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvieratá.

Uhynutý diviak v lese
Telo uhynutého diviaka je infekčné v prostredí aj niekoľko mesiacov.

Ľudia
Pozor na prenos! - obuv, oblečenie poľovnícke vybavenie a potreby...

Preprava
Infikovaný materiál kontaminuje dopravný prostriedok. Je dôležitá dôsledná dezinfekcia!

Zariadenia v lese
Je zakázané skladovať v lese zvyšky potravín, ovocia z lesa, medu a iné...

Každý diviak je potenciálnym zdrojom infekcie. Prenos vírusu je možný všetkými cestami (črevou, trnacom, dýchacími cestami a triviálnou sliznicou).

Prikrmovanie diviakov v lese je zakázané!

Každý uhynutý diviak musí byť nahliadnutý a zabezpečene jeho vyšetrenie na AMO.

Co najpresnejšie identifikujte miesto nálezu v lese (GPS).

Vzorku krvi odoberie použitím jednorazových rukavíc.

Od uloveného diviaka odoberie vzorku krvi zo srdca.

Zákaz roztržky nevyšetrených diviakov!

Skladovať ulovené diviaky celé, samostatne. Každé telo musí byť identifikované a označené.

Skladované tela ulovených diviakov musia byť chránené pred kontamináciou a musia byť umiestnené v chlade pri teplote 0 - 7°C.

Keďkoľvek vyjdeš do lesa, musíš mať pri sebe adekvátne vybavenie (ochranné oblečenie, rukavice, dezinfekčný prostriedok, vrecko na odpadky, prvotníková sonda).

Vzorky na laboratórne vyšetrenie z umretelého diviaka odobera sa sterilnými lekárskimi nástrojmi alebo vyškolenými zberateľmi.

Pri odchode z lesa sa uistite, že nemáte na sebe infekčný materiál.

V rizikovej zóne sa musia všetky ulovené diviaky vyšetriť na AMO na vylúčenie nákazy.

Vzorka musí byť správne zabalená, označená, musí byť so spravidelným listom zaslaná do laboratória.

Dopravné prostriedky musia byť očistené a dezinfikované.

Pri preprave jatkových tel sa nesmú dotýkať tela diviakov a z dopravného prostriedku nesmú vytekať žiadne tekutiny.

Prepravovať jatkové tela sa smú len v dobre umývateľnej vani.

Skladovanie VZP v uzamykateľnom kontajneri.

Odstraňovanie čriev musí byť v neporušenej nádobe.

Pri love sa musí hrať do úvahy, že každý ulovený rezg uhynutý diviak môže byť potenciálnym nosičom vírusu. Preto je veľmi dôležité zabezpečiť biologickú bezpečnosť na každom kroku. Dôsledná implementácia opatrení biologickej bezpečnosti manipulácie s diviakmi znižuje riziko prenosu vírusu a prispieva k jeho eliminácii z voľnej prírody.

Oblasti rizik pre AMO: laboratórne vyšetrenie tel uhynutých diviakov v rámci celej SR.

Po poľovačke je nevyhnutné vyčistiť a dezinfikovať všetky povrchy materiálov a predmetov, ktoré mohli byť v styku s infekčným materiálom (oblečenie, obuv, zbrane, dopravné prostriedky, iné lovecké vybavenie). Je zakázané nosiť tieto predmety do chovu ošipáných minimálne 48 hodín.

Nekontrolovaný presun tel diviakov je zakázaný, až do zistenia výsledkov laboratórneho vyšetrenia. Telo diviaka musí byť skladované, tak aby neprilo ku kontaminácii.

Pokyny na dezinfekciu a použité odporúčaných dezinfekčných prostriedkov je dostupný na internete www.svps.sk, resp. informácie získate na príslušnej RVPS. Vzorky musia byť doručené do laboratória bez zbytočného odkladu.

WWW.SVPS.SK

Príprava na lov – vybavenie.

Ochranné

Vzorkovnica so
štitkom, ceruzka

Prostriedky na
dezinfekciu

Prepravný vak

Zápis do knihy

Pripraviť miesto
na vyrhovanie
a uskladnenie

ČINNOSŤ NA MIESTE ULOVENIA DIVIAKA.

Ulovený diviak

Označenie značkou

Premiestňovanie v revíri

Uloženie do transportného obalu

Miesto vyvrhovania

Preprava na miesto vyvrhovania

Osobná očista

Dezinfekcia miesta ulovenia

Vybavenie miesta na opracovanie tiel ulovenej zveri

Uhynutý diviak
(GPS súradnice)

POSTUP – UHYNUTÝ DIVIAK.

Vak patologický
transportný (RVPS)

Identifikácia tela
diviaka napríklad:
Por. číslo/mesiac/kód
revíru

Kontajner na uloženie
kadáveru

Hlásiť RVPS

Doručiť na RVPS faktúru na
preplatenie

Nezabudnúť
DEZINFEKCIU

Kafiléria

Dôležité:

1. Uviest' PR (pôvod)
2. Uviest' spôsob identifikácie
3. Odber vzoriek sa predpokladá vykonať v revíri na určenom mieste/kafiléri
4. Uviest': AMO

Zástrelné/Nálezne

oblasť	nálezne odstrán/núhyn	vzorka úhyn	vzorka lov	maternica	ulovený divi	ulovený pozit	uhynutý pozit	kumulácia 1	kumulácia 2	kumulácia 3	kumulácia4
Bez obmedz	0	10Eur	10Eur chorý	20Eur	0	20Eur	20Eur	0+10+20	10+20	10+20+20	0
NZ	30Eur/ks	10Eur	10Eur	20Eur	0	20Eur	20Eur	30+10+20	10+20	10+20+20	0
Part I	30Eur/ks	10Eur	10Eur	20Eur	0	20Eur	20Eur	30+10+20	10+20	10+20+20	0
Part II	30Eur/ks	10Eur/max 10 vz/mes	10Eur	0	0	20Eur	20Eur	30+10+20	0	0	10+20
Part III	30Eur/ks	10Eur/max 10 vz/mes	10Eur	0	0	20 Eur	20Eur	30+10+20	0	0	10+20
kumulácia 1: nálezne a odstránenie úhyn 30 E/1 ks, vzorka úhyn 10E/1ks - (max 10 ks/mesiac/revír v Part II, III) + úhyn pozit 20E/1ks											
kumulácia 2: vzorka z lovu 10E+maternica20E											
kumulácia 3: vzorka z lovu 10E+maternica 20E+pozit.diviak 20E											
kumulácia 4: vzorka z lovu 10E+ pozit.diviak 20E											

Vnútorný trh SR

V prípade, že užívatelia poľovních revírov z ktorých je možné uvádzať zverinu z diviačej zveri na trh sa môžu zapojiť do trhového systému zriadeného priamo pre účely AMO

- Zvieratá vhodné na spracovanie na trhu SR (biela oblasť bez povinnosti vyšetrenia na AMO, nárazníková oblasť a part I. len po negatívnom vyšetrení na AMO)
- Zvieratá vhodné na trh mimo SR (biela oblasť bez povinnosti vyšetrenia na AMO)

V oboch prípadoch je podmienka aby **zvíra bolo vyšetrené vyškolenou osobou na prehliadku zveri na mieste po ulovení, sprevádzalo ju prehlásenie vyškolenej osoby o prehliadke, lístok o pôvode ulovenej zveri a z oblastí kde sa vyžaduje vyšetrenie na AMO aj výsledok vyšetrenia**. Zároveň po stiahnutí kože mäso prechádza úradnou kontrolou veterinárneho lekára v mieste rozrábky. MPaRV nesmie zasahovať do trhového obehu, nakoľko by sa jednalo o nepovolenú štátnu pomoc. Je vecou rozhodnutia toho ktorého užívateľa poľovného revíru do akej schémy sa zapojí, ale prioritne nie je možné znižovať odstrel z dôvodu nemožnosti následného predaja. ***Preto odporúčame všetkým užívateľom poľovních revírov čo najskôr kontaktovať odbytové kontaktné miesta schválených prevádzkarní. Je potrebné individuálne dohodnúť obchodné podmienky čo najskôr.***

Pre export <https://www.italzver.sk/kontakt.html>

Pre vnútorný trh <https://www.agrofarma.sk/kontakt/>

Vyhlásenie núdzových opatrení

<https://www.svps.sk/dokumenty/zvierata/Mimoriadne-nudzove-opatrenia-AMO-1.pdf>

Dňa 2.8.2021 nariadil HVL (hlavný veterinárny lekár SR) núdzové opatrenia v zmysle zákona č.39/2007 Z. z. **od 3.8.2021 do odvolania**

V uvedenom dokumente je jednoznačne prikázané (**pre poľovné revíri nezaradené do infekčnej oblasti AMO – čistá časť územia SR**)

- a) celoročný intenzívny lov diviačej zveri bez ohľadu na vek a pohlavie,
- b) znižovanie denzity diviačej zveri na max. 0,5 diviaka na km² v poľovnom revíri,
- c) lov zveri zakázaným spôsobom lovu alebo nesprávnym spôsobom podľa osobitného predpisu na základe opatrenia hlavného veterinárneho lekára Slovenskej republiky v platnom znení,
- d) celoročný lov diviačej zveri na vnaďiskách. V poľovnom revíri môže byť zriadené najviac jedno vnaďisko na 300 aj začatých ha poľovnej plochy. Na vnaďisku môže byť vyložené najviac 30 kg jadrového krmiva počas 1 mesiaca a to len za účelom lovu,

Nakoľko je nariadenie núdzových opatrení HVL nadradené zákonu o poľovníctve

- prikazuje sa celoročný **intenzívny lov diviaka**
- ruší sa týmto povinnosť dodržiavať **plány lovu a chovu**
- ustanovuje sa **jednotný stav diviaka 0,5 ks/km²** poľovného revíru
- povoľuje sa **lov zveri zakázaným spôsobom podľa zákona o poľovníctve**
- **povoľuje sa lov na vnaďiskách** s určením maximálneho počtu jedného vnaďiska na 300 ha poľovnej plochy s obmedzením 30kg jadrového krmiva vyloženým počas 1 mesiaca

V uvedenom dokumente je jednoznačne prikázané (pre poľovné revíri zaradené do infekčnej oblasti AMO)

- a) aktívne vyhľadávanie tel uhynutej diviacej zveri alebo ich častí v poľovnom revíri. Za uhynutého diviaka sa pokladá aj diviak usmrtený inak ako lovom (napr. usmrtený dopravným prostriedkom, inou zverou a pod.),
- b) celoročný lov diviacej zveri bez ohľadu na vek a pohlavie (táto podmienka musí byť zohľadnená poľovným hospodárom pri vydávaní povolenia na lov neobmedzene pre celý revír) vykonávaný individuálnym spôsobom postriežkou alebo poslieďkou po uplynutí obdobia epidemiologickej fázy ochorenia bez lovu na základe analýzy situácie vecne príslušnou RVPS,